

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA SUFFIKS YORDAMIDA SO'Z YASALISHI

Soxibova Dilnoza Ergashyevna

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti magistranti

Anatatsiyasi: Ushbu maqolada ingliz va o'zbek tillarida so'z yasalishi, ularning muammolari, ularning yechimlari, turlari, xususiyatlari haqida ko'rishingiz mumkin.

Keywords: so'z yasalishi, so'z yasalishi bilan bog'liq mummolar, lug'atlar yaratish, yangi so'zlar o'zlashgan so'zlar, so'zlarning kelib chiqishi.

So'z yasashning bir necha usullari mavjud. Ularning sharofati bilan til doimo rivojlanishda. Ulardan biri qo'shimcha usulidir. Demak, mavjud so'zning o'zagiga qo'shimcha va (kerak bo'lsa) oxir qo'shiladi. Odamlar yangi so'zlarni olish uchun prefikslardan ham foydalanadilar. Ko'pincha prefiks-suffix usuli mavjud.

Ingliz va rus tillarida mahsuldor so'z yasovchi vositalarning qiyosiy tahlili taqqoslanayotgan tillar anchagina tipologik o'xshash xususiyatlarga ega ekanliklarini ko'rsatdi. Shu bilan birgalikda, ushbu tillarning o'ziga xos xususiyatlari, so'z yasovchi vositalari mahsuldorligidagi ba'zi farqlar, yasalgan so'zlarning tuzilishi jihatidan farqlari, so'z yasovchi vositalarning son jihatidan farqlari haqida gapirib o'tish o'rinlidir. Ammo ingliz tilini rus tiliga qarama-qarshi qilib qo'yadigan farqli belgilarning ko'pligiga qaramasdan tipologik o'xshash xususiyatlarning mavjudligi ushbu tillarning so'z yasash sohasida qandaydir yaqinlik borligidan dalolat beradi.

Misol uchun, bitta ildizdan tashkil topgan so'zni ko'rib chiqaylik - "kulgi" (bu so'zning oxiri nolga teng). Faqat prefiks yoki qo'shimcha shaklidagi yordamchi zarrachalar paydo bo'ladi, endi kulgi bo'lmaydi, lekin ko'plab yangi ma'no va gap qismlari paydo bo'ladi. Lekin bittasi bor, lekin: ildizdagi harflar o'zgarishi mumkin, ya'ni muqobil. Bunday holda, o'zgarish bo'ladi: kulish - kulish - kulish.

- ok qo'shimchasi yordamida siz yangi so'z - kulib olishingiz mumkin, bu "sokin kulgi" yoki "yashirin" degan ma'noni anglatadi. Bu so'zning ishlatilishiga misol bo'la oladi: "Lev Vasilyevichning kulgisi menga shubhali tuyuldi". Bu yerda so'z yasashning qo'shimchasi sodir bo'ladi.
- Ink- qo'shimchasidan foydalanib, biz kulgili so'zni olamiz, bu sizni kuldiradigan kulgili narsani anglatadi. "Grishka xonaga bostirib kirdi: uning og'zida kulgi bor edi, chunki uning og'zi quloqqa qadar edi." Bu yerda ham o'zakga oxir qo'shilgan bo'lsa-da, qo'shimchalar usuli kuzatiladi.

Qaysi so'zlar qo'shimchalar usuli bilan yasaladi degan savolga javob berib, shuni ta'kidlash kerakki, nafaqat otlar, balki nutqning boshqa qismlari ham shunday "tug'ilgan". Sifat o'zagiga -o qo'shsangiz, qo'shimchani osongina olishingiz mumkin. Jumladan, mard so'zi jasur-o, dono so'zi dono-o, burchinchi so'zi burch-o ga aylanadi.

Qo'shimchalar, so'z yasovchi qo'shimchalarning juda ko'p variantlari mavjud, chunki bir nechta qo'shimchalar bir ildizdan kelib chiqqan bo'lib, ular, go'yoki, hol tugaydigan otlarning muzlatilgan shakllari: birinchi, birinchi, birinchi (qiyoslang: boshida, boshida, boshidan).

Bu morpheme o'rni beqiyos. Ba'zi tez-tez odamlar ham ildiz va shakllanayotgan ishtirok baham emas, shuning uchun mustahkam unda belgilangan uning so'z yordamida ta'lim.

➤ Ba'zan -ik- o'chadigan kichkina yoki kichkina sifatida harakat va butunlay yangi so'zlar shakllantirish uchun mumkin emas. Bu, shuningdek, usul-o'chadigan, shu yo'l bilan hosil so'zlar misollar, yuqorida bayonotlar namoyish: chol, qani, kamtarlik.

- / - - Ischik, -ar, -l-, -ist-, -ih- kasb nomlari yoki bir necha kasblar -Tel / -itel, -chik, -schik xalqining shakllanishi ishtirok Qiziqarli qo'shimchalar. Misol uchun:

1. Bazhov - xalq afsonalar hikoyachi - ajoyib hikoyalar ko'p to'plangan va ularni yozib berdi.
 2. Bu payvandchi - uning ishining ustasi!
 3. Drummer juda yangi hit vaznli mag'lub etdi!
 4. talaba o'z o'qituvchisi o'zib kerak.
 5. yer haydovchi uning yuzidan terini artdi, o'ychan masofada uning ko'zlarini tikdi.
 6. Zapevalov Müfreze qizil soch katta Paspas bilan dilkash quvnoq qiz edi.
 7. Nagaev Aleksandr Petrovich - eng iste'dodli mumtoz bastakorlarning bir va Rossiya accordionists.
 8. shifokor afsuski, charchab xo'rsindi boshiga chaqaloqni silab: "Qanday qilib ko'proq og'riq va, sabr qilish pipsqueak bor azob?" - pichirladi.
- yashash joyi, mulkiy huquqlarini, ta'sir tavsiflovchi mumkin -ets- o'chadigan: Kavkaz, o'jar, ahmoq, ichak.

REFERENCES:

1. "Lexicography: An Introduction" - D. J. Pring.
2. "Lexicography in the Borderland between Knowledge and Non-Knowledge" - Henning Bergenholtz, Sandro Nielsen.
3. "Dictionary Visions, Research and Practice: Selected Papers from the 12th International Symposium on Lexicography, Copenhagen 2004" - Henrik Gottlieb, Jens Erik Mogensen.
4. "O'zbek tili so'z yasalihi muammosi" - Muhammadjon Xolmuminov.
5. "O'zbek tili so'z yasalihi nazariy va amaliy masalalari" - A.Q. Azimov.
6. "O'zbek so'z yasalihi" - Xudoyberdi Erniyazov.